

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.01.1975, sp. zn. 5 Cz 1/75, ECLI:CZ:NS:1975:5.CZ.1.1975.1

Číslo: 44/1975

Právní věta: Při výpočtu starobního důchodu, který činí nejvýše 90 % průměrného měsíčního výdělku (§ 18 odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb., /1/ se postupuje tak, že se vypočítá průměrný měsíční výdělek neomezený podle ustanovení § 9 odst. 3 zákona č. 101/1964 Sb., od něho se odečte daň ze mzdy stanovená ke dni vzniku nároku na důchod a z takto sníženého základu se pak vypočítá nejvyšší výměra starobního důchodu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.01.1975

Spisová značka: 5 Cz 1/75

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Daně, Důchod, Sociální zabezpečení

Předpisy: 101/1964 Sb. § 9
§ 18 121/1975 Sb. § 14
§ 23

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 44/1975 sb. rozh.

Při výpočtu starobního důchodu, který činí nejvýše 90 % průměrného měsíčního výdělku (§ 18 odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb., /1/ se postupuje tak, že se vypočítá průměrný měsíční výdělek neomezený podle ustanovení § 9 odst. 3 zákona č. 101/1964 Sb., od něho se odečte daň ze mzdy stanovená ke dni vzniku nároku na důchod a z takto sníženého základu se pak vypočítá nejvyšší výměra starobního důchodu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 31. 1. 1975, [5 Cz 1/75](#))

Rozhodnutím Úřadu důchodového zabezpečení v Praze byl navrhovateli přiznán do 1. 8. 1971 plný starobní důchod omezený podle ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb. na 90 % průměrného měsíčního výdělku po odečtení daně ze mzdy, a to v částce 1130,- Kčs. Při stanovení důchodu postupoval Úřad důchodového zabezpečení tak, že za základ vzal průměrný měsíční výdělek dosažený navrhovatelem v letech 1966 až 1970 ve výši 1489,10 Kčs, přičemž započtl 38 let zaměstnání a přihlédl i ke zvýšení za dobu zaměstnání vykonávaného po vzniku nároku na důchod celkem za dobu

4 let a 9 měsíců, tedy o 19 %. K tato vypočtenému základu přiznal pak zvláštní přídavek ve výši 63,- Kčs měsíčně podle čl. I zákona č. 161/1968 Sb. Při stanovení maximální možné výše důchodu postupoval tak, že od průměrného měsíčního výdělku, jak byl výše uveden odečetl daň ze mzdy v částce 234,- Kčs, připadající na zmíněnou částku 1489,10 Kčs, a ze zbytku pak určil ve výši 90 % výsledný starobní důchod částkou 1130,- Kčs.

Proti tomuto rozhodnutí podal navrhovatel opravný prostředek, v němž poukazoval na to, že jeho starobní důchod má činit 1191,- Kčs, když nepřesahuje 90 % průměrného výdělku, a k tomu mu přísluší přídavek ve výši 63,- Kčs, celkem tedy 1 254,- Kčs. Postup Úřadu důchodového zabezpečení při výpočtu důchodu považoval navrhovatel za nesprávný.

Krajský soud v Brně zrušil napadené rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení, když dospěl k závěru, že navrhovatelova výtka týkající se nesprávnosti výkladu ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb. je důvodná. V odůvodnění svého usnesení uvedl, že citované zákonné ustanovení stanoví nejen nejvýše možnou výši důchodu, ale určuje zároveň postup, který je nutno při výpočtu stanovených 90 % z průměrného měsíčního výdělku a od výsledku odečíst daň ze mzdy, která připadá na již uvedených 90 %. Podle názoru soudu prvního stupně tedy příslušel navrhovateli starobní důchod ve výši 1135,10 Kčs, když z 90 % průměrného měsíčního výdělku, tj. z částky 1304,10 Kčs, se odečte daň ze mzdy v částce 205,- Kčs.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným usnesením soudu prvního stupně, které nabylo právní moci, byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb. (jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 5/1972 Sb.) činí starobní důchod nejvýše 90 % průměrného měsíčního výdělku neomezeného podle ustanovení § 9 odst. 3 téhož zákona sníženého o částku rovnou dani ze mzdy stanovené ke dni vzniku nároku na důchod. To odpovídá ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb., podle něhož způsob výpočtu starobního důchodu, jenž činí nejvýše 90 % průměrného měsíčního výdělku, předpokládá, že bude především vypočten důchod, který by příslušel, kdyby tohoto vymezení nebylo. Je ovšem přirozené, že takovýto důchod může být stanoven jenom tak, že je vypočten průměrný měsíční výdělek a od něho odečtena daň. To vyplývá konečně i z toho, že slovo „sníženého“ se vztahuje k průměrného měsíčnímu výdělku a nikoliv k jeho části ve výši 90 %.

V tomto případě byl průměrný měsíční výdělek ve výši 1489,10 Kčs vypočten správně. Ve smyslu ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb. je třeba z takto vypočteného průměrného měsíčního výdělku odečíst připadající daň ze mzdy, která při tomto postupu činí 234,- Kčs. Teprve z výsledné částky se vypočítá 90 %, které činí starobní důchod nejvýše.

Poněvadž soud prvního stupně postupoval v projednávané věci jiným způsobem, porušil svým usnesením ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 101/1964 Sb. Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno.

1) Srov. nyní § 23 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb. o sociálním zabezpečení.